

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	26.08.25

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλης, *Μετά τα φυσικά*, Α2, 982b12-28

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν:

- Κατά τον Αριστοτέλη ο άνθρωπος στην αρχή θεώρησε άξια θαυμασμού ζητήματα, όπως αυτό της δημιουργίας του σύμπαντος.
- Ο Αριστοτέλης συμπεραίνει ότι οι άνθρωποι επιζήτησαν την επιστήμη για την ίδια τη γνώση και όχι για χάρη κάποιας χρησιμότητας.
- Η ικανοποίηση των βασικών αναγκών της καθημερινότητας αποτελεί προϋπόθεση για τη στροφή του ανθρώπου στη φιλοσοφική δραστηριότητα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

1-Λ: ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες

2-Σ: διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν.

3-Σ: σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων... ἡ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι

β. *μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἕνεκέν ἐστιν*: Σε ποια φράση του αρχαίου διδαγμένου κειμένου αναφέρεται η αντωνυμία **αὕτη**;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: αναφέρεται στη φράση «*ἡ τοιαύτη φρόνησις*»

B1. Ο Αριστοτέλης χαρακτηρίζει τη φιλοσοφία *ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν*. Πώς εξηγεί αυτό το χαρακτηρισμό; Για την απάντησή σας να λάβετε υπόψη τόσο τις προϋποθέσεις που εξασφάλισε ο άνθρωπος για να φιλοσοφήσει όσο και την αναλογία που χρησιμοποιεί ο φιλόσοφος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Στο απόσπασμα από το «Μετά τα Φυσικά» ο Αριστοτέλης διερευνά την απαρχή της φιλοσοφίας και το χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ο άνθρωπος ξεκίνησε τη φιλοσοφία και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτή χαρακτηρίζεται ως ελεύθερη επιστήμη.

Για να γίνει κατανοητή αυτή η θέση του φιλοσόφου πρέπει να ληφθεί υπόψη η εμπειρική παρατήρηση (*Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός*) στην οποία προβαίνει. Παρατηρεῖ, λοιπόν, ότι οι άνθρωποι φιλοσόφησαν μόνο όταν είχαν ξεπεράσει τα βιοτικά προβλήματα και εξασφάλισαν τη σκόλη, τον χρόνο που δεν δαπανάται για τη διασφάλιση της επιβίωσης αλλά ελεύθερα για τη χαλάρωση και την απόλαυση (*σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι*). Ο ελεύθερος χρόνος αποτελεί βασική προϋπόθεση της φιλοσοφίας, μιας και ο άνθρωπος δεν πιέζεται από τις απαιτήσεις της καθημερινότητας και εξασφαλίζει τον χρόνο ελευθερίας και απομάκρυνσης από τις άλλες τέχνες. Τότε και μόνο τότε μπορεί αυτός να προσεγγίσει τη φιλοσοφική ακρίβεια. Επιπρόσθετα, η φιλοσοφία δεν επιδιώκεται για χάρη κάποιας χρησιμότητας (*φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἶδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἔνεκεν*). Ο άνθρωπος επιζητά τη φιλοσοφία για την ίδια τη γνώση αφού αυτή δεν προσφέρει κάποια χρηστική αξία συγκεκριμένη όπως συμβαίνει με τις ποιητικές τέχνες. Εδώ, ο Σταγειρίτης χρησιμοποιεί μία αναλογία για να γίνει πιο αντιληπτή αυτή η διαπίστωση: όπως ακριβώς ένας ελεύθερος άνθρωπος υπάρχει μόνο για τον εαυτό του και όχι για κάποιον άλλον, δεν είναι υπόδουλος, έτσι ακριβώς και η φιλοσοφία υπάρχει μόνο για αυτή την ίδια (ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλεύθερος ὁ αὐτοῦ ἔνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὦν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἑνεκὲν ἐστίν).

Η συσχέτιση της φιλοσοφίας με την ελευθερία έχει διπλό χαρακτήρα: από τη μία πλευρά δηλώνει την απουσία σύνδεσης με την όποια πρακτική χρησιμότητα (εξωτερική σύνδεση) και από την άλλη πλευρά αποτυπώνει μια βαθιά αίσθηση του φιλοσόφου, τόσο για τη συγχρονία: μόνο ένα ελεύθερο πνεύμα μπορεί να φιλοσοφήσει αληθινά, όσο και για τη διαχρονία: μόνο όταν οι Έλληνες προόδευσαν στην ελευθερία, ευδοκίμησε ο φιλοσοφικός λόγος· μάλιστα, αυτό συνέβη στην κατεχοχὴν ελεύθερη πόλη, την Αθήνα (εσωτερική σύνδεση).

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στον «Τίμαιο» ο Πλάτων προτείνει οι άνθρωποι να στρέψουν τα μάτια τους στον ουρανό και να τον παρατηρήσουν υπομονετικά και προσεκτικά.

Η παρατήρηση της μέρας και της νύχτας, των μηνών, της εναλλαγής των ετών, των ισημεριών και των τροπικών, μας οδήγησε στην επινόηση του αριθμού, μας έδωσε την έννοια του χρόνου και μας ώθησε στη διερεύνηση της φύσης του σύμπαντος. Από αυτή την πηγή αντλήσαμε τη φιλοσοφία, το μεγαλύτερο αγαθό που δώρισαν ή θα δωρίσουν ποτέ οι θεοί στους θνητούς. [...] Ας πούμε απλώς και μόνον ότι η όραση είναι η αιτία του μέγιστου αγαθού: ο Θεός την ανακάλυψε και μας τη δώρισε για να μπορούμε να παρατηρούμε στον ουρανό τις αδιατάρακτες κυκλικές κινήσεις του νου και να τις προσαρμόζουμε στις συγγενικές αλλά ταραγμένες περιφορές της δικής μας διάνοιας. (Πλάτων, Τίμαιος 47a-c)

[Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση, Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι των Β. Κάλφα και Γ. Ζωγραφίδη, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας & Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών]

Ποια ομοιότητα παρατηρείτε στο κείμενο αναφοράς και το παράλληλο κείμενο ως προς τις απαρχές της φιλοσοφικής σκέψης; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αντίστοιχα χωρία από τα δύο κείμενα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Στην αρχική του ετυμολογική σημασία το ρήμα «φιλοσοφῶ (φιλῶ + σοφία) σημαίνει «αγαπῶ τη σκέψη και τη γνώση». Η φιλοσοφία είναι φιλία, επιθυμία σοφίας. Ήδη από την αρχαιότητα το ρήμα άρχισε να αποκτά την ειδικότερη σημασία που έχει και σήμερα: στοχάζομαι, αναζητώ και ερευνώ σε έκταση και βάθος τη φύση των πραγμάτων και την αλήθεια των όντων, τη γνώση, τις αξίες κ.λπ. Πώς ξεκίνησε όμως να φιλοσοφεί ο άνθρωπος;

Σε αυτό το ερώτημα προσπαθεί να απαντήσει ο Αριστοτέλης στο έργο «Μετά τα Φυσικά» διαπιστώνοντας ότι οι άνθρωποι άρχισαν για πρώτη φορά να φιλοσοφούν από περιέργεια και θαυμασμό (*Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν*). Ο Αριστοτέλης, δηλαδή, θέτει ως αρχή της φιλοσοφίας το «θαυμάζειν». Το ρήμα δεν μπορεί να αποδοθεί πλήρως στα νέα ελληνικά, καθώς περιλαμβάνει τόσο την έκπληξη (ευχάριστη ή δυσάρεστη, άρα και την αμηχανία) όσο και την περιέργεια και τον θαυμασμό. Στην αρχή θεώρησαν άξια θαυμασμού τα παράξενα της καθημερινής ζωής (*ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες*) και, προχωρώντας σιγά σιγά με αυτόν τον τρόπο, άρχισαν να προβληματίζονται και για τα πιο σημαντικά (*εἴτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντός γενέσεως*). Με τη λέξη «οἷον» ο Αριστοτέλης εισάγει παράδειγμα. Εδώ ως παράδειγμα αναφέρονται τα φυσικά φαινόμενα που σχετίζονται με τη σελήνη, τον ήλιο και τα άστρα, αλλά και η ίδια η γένεση του σύμπαντος (θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν οι πρώτοι φυσικοί φιλόσοφοι). Είναι προφανές ότι υπάρχει μία κλιμάκωση από τα πιο κοντινά στον άνθρωπο και τις δυνατότητες της γνώσης του στα πιο μακρινά και δυσερμήνευτα.

Το *θαυμάζειν* αποτελεί και για τον Πλάτωνα αρχή της φιλοσοφίας όπως αυτό παρατίθεται στο έργο του «Θεαίτητος»: *μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ πάθος, τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη* [: έντονα ο φιλόσοφος βιώνει την έκπληξη και τον θαυμασμό· και δεν είναι άλλη η αρχή της φιλοσοφίας παρά ακριβώς αυτή]. Και στον «Τίμαιο», όμως, ο Πλάτων προτείνει οι άνθρωποι να στρέψουν τα μάτια τους στον ουρανό και να τον παρατηρήσουν. Αυτή η παρατήρηση που γίνεται μέσα από την όραση που χαρακτηρίζεται ως θείο αγαθό, δόθηκε στον άνθρωπο για να μπορέσει να παρατηρήσει αρχικά τη μέρα και τη νύχτα και κατά συνέπεια να κατανοήσει την έννοια του χρόνου (*Ἡ παρατήρηση της μέρας και της νύχτας, των μηνών, της εναλλαγής των ετών, των ισημεριών και των τροπικών, μας οδήγησε στην επινόηση του αριθμού, μας έδωσε την έννοια του χρόνου*) και εν συνεχεία να διερευνήσει το σύμπαν (*και μας ώθησε στη διερεύνηση της φύσης του σύμπαντος*). Έτσι, λοιπόν, η παρατήρηση αρχικά των απλών και καθημερινών και κατόπιν των πιο σύνθετων είναι το έναυσμα για τη φιλοσοφική δραστηριότητα. (Από αυτή την πηγή αντλήσαμε τη

φιλοσοφία, το μεγαλύτερο αγαθό που δώρισαν ή θα δωρίσουν ποτέ οι θεοί στους θνητούς). Τέλος, ο άνθρωπος θα περάσει από την απλή παρατήρηση και την ερμηνεία στη συσχέτιση των κυκλικών κινήσεων του ουρανού, οι οποίες είναι συνεχείς και αδιάκοπες με τις περιφορές της ανθρώπινης διάνοιας που είναι «ταραγμένες» (για να μπορούμε να παρατηρούμε στον ουρανό τις αδιατάρακτες κυκλικές κινήσεις του νου και να τις προσαρμόζουμε στις συγγενικές αλλά ταραγμένες περιφορές της δικής μας διάνοιας).

Εν κατακλείδι, είναι φανερό πως οι δύο φιλοσοφικές θέσεις ταυτίζονται τοποθετώντας στη βάση της φιλοσοφίας την παρατήρηση και τον θαυμασμό για όσα δεν μπορούν οι άνθρωποι να κατανοήσουν και στην συνέχεια προσπαθώντας να τα ερμηνεύσουν επιδίδονται στη φιλοσοφία.

B3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ) με βάση το περιεχόμενό τους.

1. Ο πατέρας του Αριστοτέλη λεγόταν Νικόμαχος και ήταν γιατρός στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου του Γ'.
2. Ο Αριστοτέλης έφτασε στην Αθήνα στα 367 π.Χ., προκειμένου να σπουδάσει στην Ακαδημία, τη σχολή του Πλάτωνα.
3. Ο Εύδοξος από την Κνίδο ήταν μαθηματικός, φιλόσοφος και γεωγράφος.
4. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης παραμονής του ο Αριστοτέλης στην Αθήνα, συνθέτει το σημαντικότερο μέρος των Πολιτικών του ενώ παράλληλα συγγράφει σημαντικό μέρος από τα *Μετά τα φυσικά* του, το βιολογικού περιεχομένου έργο *Περί ζώων γενέσεως*, τα *Ηθικά Νικομάχεια*.
5. Ο Αριστοτέλης χρησιμοποιώντας στίχους από την Ιλιάδα έκανε έναν δριμύ υπαινιγμό στους συκοφάντες, που ήταν πολλοί στην Αθήνα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 1. Λ / 2. Σ / 3. Λ / 4. Σ / 5. Λ

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **χειροτονία, απαθής, γνήσιος, επίγνωση, προφήτης.**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Χειροτονία: πρόχειρα, απαθής: παθημάτων, γνήσιος: γενέσεως, επίγνωση: άγνοιαν, άγνοεῖν, προφήτης: φαμέν

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ, Α, 4, 7-8

Ο Ξενοφώντας αναφέρεται στην προσωπικότητα και τον βίο του βασιλιά των Περσών Κύρου του Β' του Μεγάλου, τον οποίο θαύμαζε για τη δύναμη και το μεγαλείο του και τον θεωρούσε πρότυπο χρηστού βασιλιά. Στο απόσπασμα, ο δωδεκαετής Κύρος επισκέφτηκε για πρώτη φορά τον παππού του, τον βασιλιά των Μήδων Αστυάγη και του εκφράζει την επιθυμία να πάει για κυνήγι.

Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω ὁ Ἀστυάγης σφόδρα αὐτὸν **ἐπιθυμοῦντα** ἔξω θηρᾶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θείῳ καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττοιεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ἀγρίων τι φανείη **θηρίων**. ὁ οὖν Κύρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπυνθάνετο ποίοις οὐ χρή θηρίοις **πελάζειν** καὶ ποῖα χρή θαρροῦντα διώκειν. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι ἄρκτοι τε πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας διέφθειραν καὶ κάπροι καὶ λέοντες καὶ παρδάλεις, αἱ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες καὶ οἱ ἄγριοι οἶες καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι **ἄσινεῖς** εἰσιν. ἔλεγον δὲ καὶ τοῦτο, τὰς δυσχωρίας ὅτι δέοι φυλάττεσθαι οὐδὲν ἦττον ἢ τὰ θηρία· πολλοὺς γὰρ ἤδη αὐτοῖς τοῖς ἵπποις κατακρημνισθῆναι. καὶ ὁ Κύρος **πάντα** ταῦτα ἐμάνθανε προθύμως· ὥς δὲ εἶδεν ἔλαφον ἐκπηδήσασαν, πάντων ἐπιλαθόμενος ὣν ἤκουσεν ἐδίωκεν οὐδὲν ἄλλο ὁρῶν ἢ ὅπῃ ἔφευγε. καί πως διαπηδῶν αὐτῷ ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα, καὶ μικροῦ κάκεῖνον ἐξετραχίλισεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος μόλις πως, καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη. ὥς δ' **εἰς τὸ πεδῖον** ἦλθεν, ἀκοντίσας καταβάλλει τὴν ἔλαφον, καλὸν τι χρῆμα καὶ μέγα. καὶ ὁ μὲν δὴ ὑπερέχαιρεν.

δυσχωρία = δύσβατο ἐδαφος, κακοτοπία

πυνθάνομαι = ρωτῶ να μάθω

πελάζω = πλησιάζω

δορκάδες = ζαρκάδια

οἶες – πρόβατα

ἄσινεῖς = ακίνδυνοι

ὁ ἵππος μικροῦ κάκεῖνον ἐξετραχίλισεν = το ἄλογο παραλίγο να ρίξει εκείνον πάνω από το κεφάλι του

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω... ἢ τὰ θηρία.»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επειδὴ λοιπὸν κατάλαβε ὁ Ἀστυάγης ὅτι αὐτὸς ἤθελε να κυνηγᾷ ἔξω, τον στέλνει μακριὰ μαζί με τον θεῖο του και στέλνει μαζί και κάποιους ἐφιππους φύλακες μεγαλύτερους σε ηλικία για να τον προστατεύουν ἀπὸ τις κακοτοπιές κι αν εμφανιζόταν κανένα ἄγριο θηρίο. Ὁ Κύρος λοιπὸν με προθυμία ρωτοῦσε τους ἀκόλουθους να μάθει ποια θηρία δεν ἔπρεπε να πλησιάζει και ποια να κυνηγᾷ με θάρρος. Αὐτοὶ ἔλεγον ὅτι οἱ ἀρκούδες κατασπάραξαν ἤδη πολλοὺς που τις πλησίασαν το ἴδιο και οἱ ἀγριόχοιροι, τα λιοντάρια και οἱ λεοπαρδάλεις ἐνῶ ἀντίθετα τα ελάφια, τα ζαρκάδια, τα ἀγριοπρόβατα και τα ἄγρια γαῖδούρια εἶναι ακίνδυνα. Του ἔλεγον ἀκόμη κι αὐτό, ὅτι ἔπρεπε να προσέχει τις κακοτοπιές περισσότερο ἀπὸ τα θηρία.

Γ2. Στο ἀπόσπασμα «ὥς δὲ εἶδεν ἔλαφον ... ὁ μὲν δὴ ὑπερέχαιρεν» ποια ἦταν ἡ ἀντίδραση του νεαροῦ Κύρου μόλις εἶδε να ξεπηδᾷ ξαφνικά μπροστὰ του ἓνα ελάφι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στο «Κύρου Παιδεία» ὁ Ξενοφώντας ἀναφέρεται στην προσωπικότητα και τον βίο του βασιλιά των Περσῶν Κύρου, τον ὁποῖο θεωροῦσε πρότυπο χρηστοῦ βασιλιά. Στο ἀπόσπασμα, ὁ νεαρὸς Κύρος ἐκφράζει στον παππού του Ἀστυάγη την ἐπιθυμία να πάει για κυνήγι. Μόλις ὁ Κύρος εἶδε να ξεπηδᾷ ξαφνικά μπροστὰ του ἓνα ελάφι ξέχασε τις συμβουλές

που του είχαν δώσει οι έφιπποι και έμπειροι φύλακες που τον ακολουθούσαν για να τον προσέχουν κι άρχισε να το καταδιώκει χωρίς να προσέχει το δύσβατο έδαφος που οδηγούσε το άλογό του, το οποίο έπεσε στα γόνατα και λίγο έλειψε να ανατρέψει τον αναβάτη του («ώς δὲ εἶδεν ἔλαφον ... ἐξέτραχήλισεν»). Ο Κύρος με θάρρος κατάφερε να σηκώσει το άλογο και μόλις βρέθηκε στην πεδιάδα χτύπησε το ελάφι, κατόρθωμα σπουδαίο, που τον χαροποίησε ιδιαίτερα («οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ μὲν δὴ ὑπερέχαιρεν»).

Γ3. α. φύλακας, ἄρκτοι,λέοντες, ἔλαφοι: να γράψετε τη γενική ενικού των ουσιαστικών

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: φύλακος, ἄρκτου,λέοντος, ἐλάφου

β. να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

ἐκπέμπει: γ' ενικό οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή **ἐξέπεμπε**

φυλάττειν: α' πληθυντικό οριστικής παθητικού αορίστου **ἐφυλάχθημεν**

ἔλεγον: απαρέμφατο παρακειμένου στην Ε.Φ. **εἰρηκέναι**

ὀρῶν: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στη μέση φωνή **ὀρῶ**

ἐξανέστη: α' ενικό οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή **ἐξανίσταμαι**

ἦλθεν: β' πληθυντικό ευκτικής ίδιου χρόνου **ἔλθοιτε**

Γ4.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους που εμφανίζονται στο αδίδακτο με έντονα γράμματα: **ἐπιθυμοῦντα, θηρίων, πελάζειν, ἄσινεῖς, πάντα, εἰς τὸ πεδίον**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ἐπιθυμοῦντα: κατηγορηματική μετοχή που εξαρτάται από το « ἔγνω » και αναφέρεται στο αντικείμενο του « αὐτόν »

θηρίων: ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, γενική διαιρετική στο «τι»

πελάζειν: τελικό απαρέμφατο ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα «χρή»

ἄσινεῖς: κατηγορούμενο στα υποκείμενα « αἱ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες καὶ οἱ οἶες καὶ οἱ ὄνοι » μέσω του συνδετικού ρήματος « εἰσίν »

πάντα: ομοιόπτωτος ονοματικός, κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «ταῦτα»

εἰς τὸ πεδίον : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατεύθυνσης στο «ἦλθεν»

Γ4 β. «ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα»: να μεταφερθεί στον πλάγιο λόγο με όλους τους δυνατούς τρόπους και εξάρτηση **Ξενοφῶν εἶπεν ...**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ξενοφῶν εἶπεν ὅτι ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα (ειδική πρόταση)

Ξενοφῶν εἶπεν τόν ἵππον πίπτειν εἰς γόνατα (ειδικό απαρέμφατο)

